

Noul cadru financiar multianual:
priorități pentru UE, priorități pentru România

Competitivitate și antreprenariat – cum trecem de la vorbe la fapte?

Conferința anuală IER
București, 13.12.2012

Ce se vorbește...

- Programul de guvernare 2012:
 - *“sporirea competitivității economice și refacerea încrederii investitorilor și, în general, a clasei antreprenoriale în mediul de afaceri românesc”*
 - *“redesenarea arhitecturii și ecologiei de business ca principal factor de creștere a eficienței și competitivității economice”*
- Preocupare declarată ca fiind prioritară pentru competitivitate, IMM-uri, mediu de afaceri

Ce se face...

- Nu avem o abordare integrată, o viziune strategică, un mod coordonat de acțiune
- Facem lucrurile ad-hoc, fiecare minister în domeniul său, în mod disparat, cu o comunicare deficitară și fără vreo evaluare ex-ante sau măcar ex-post
- Fondurile UE asigură o anumită structură, dar implementarea se face pe canale necorelate, lipsite de predictibilitate, care au alienat sectorul privat (ex: POSCCE, POSDRU, POR)
- Masuri coordonate doar la nivel macro, pentru evitarea derapajelor – economie pe perfuzii

Cum stăm...

- Creștere economică mult sub potențial
- Idei multe, dar antreprenori puțini și în mare parte fără un nivel de sofisticare adecvat turbulențelor actuale
- Pesimism accentuat de criza politică recentă
- Reforme structurale întârziate ce sunt redescoperite cu surprindere (ex: arierate întreprinderi de stat, concurență și deschidere deficitară pe piața energetică)
- Fibră socială și societală destrămată / deșirată – nu suntem o comunitate, nu avem un proiect comun (NB: poate cel mai important lucru de remediat pentru România pe termen mediu)

Ce ne dau alții...

- NCFM – o oportunitate de planificare internă adecvată
- Politica de coeziune – fonduri naționale de cca. 22 mld EUR (+10%?) și un meniu suficient de deschis pentru intervenții integrate de sprijin al competitivității
- Acces la “Horizon 2020” (CSF-CDI – 80 mld EUR), la “Competitivitate și IMM” (2.4 mld EUR) sau la “Creative Europe” (1.6 mld EUR) – acțiuni la nivel european
- O gamă mai largă de condiționalități – băț mai puternic ca în trecut

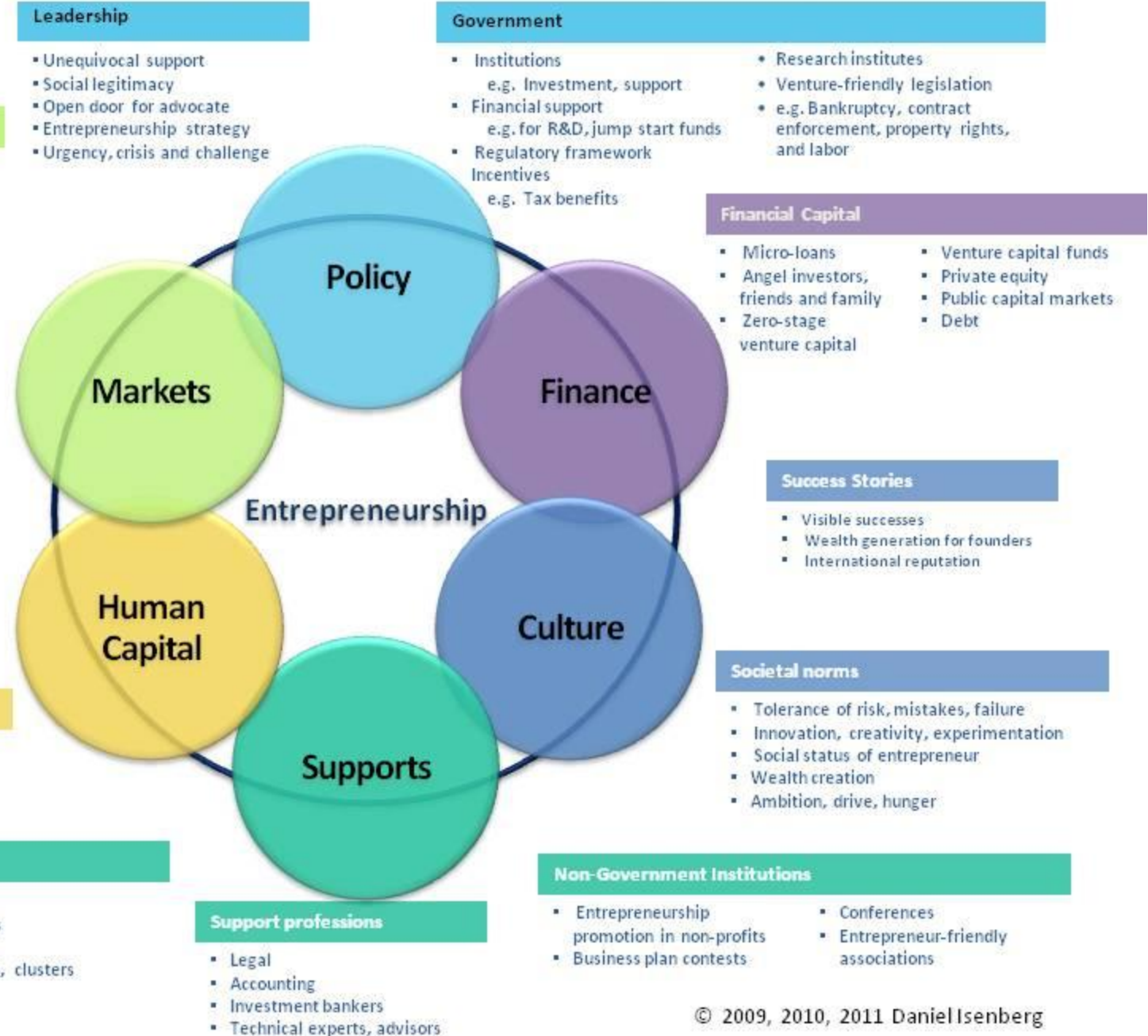
Ce vrem noi sa facem...

- **Infrastructură**
 - transport, mediu, energie...la nivel național
 - utilități, sănătate, educație...la nivel local
- **Competitivitate**
 - investiții IMM
 - cercetare, dezvoltare, inovare
- **Social**
 - măsuri active, grupuri defavorizate...
- Meniul este cam același ca pentru 2007-2013 (factorii determinanți ai creșterii nu s-au modificat) – se pune întrebarea ce putem face mai bine?

Ce avem nevoie...

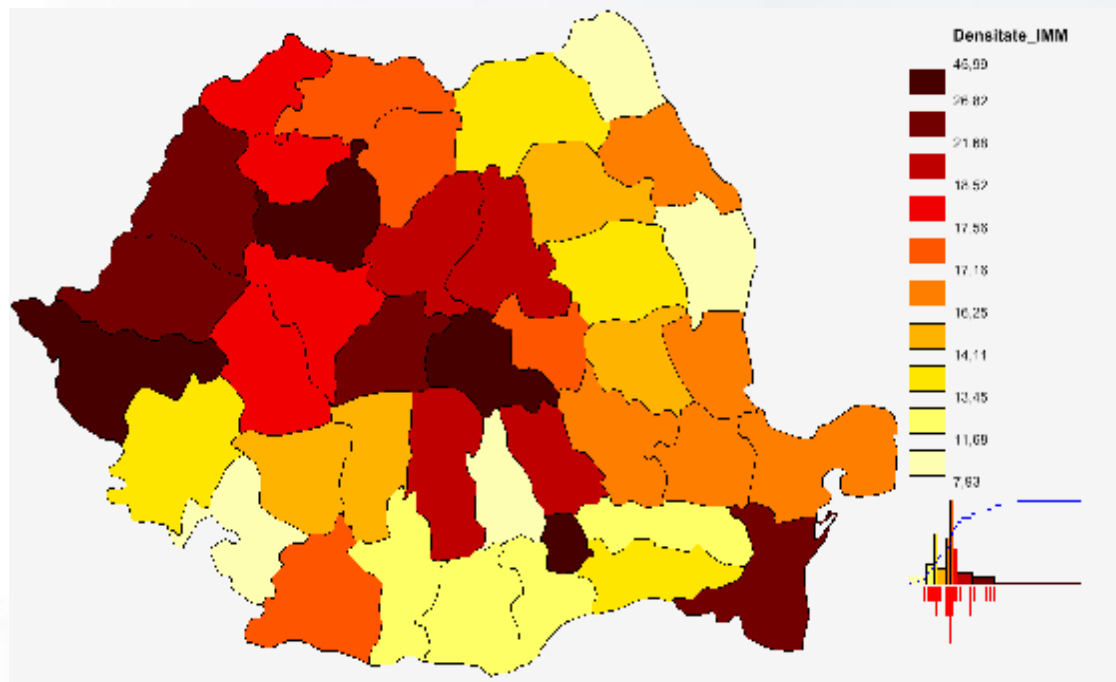
- o viziune de ansamblu – un proiect al României
- o abordare/programare integrată a intervențiilor dedicate creșterii competitivității
 - Multifond (FEDR, FSE, FEADR, dar și fonduri naționale)
 - Multiprogram
 - National/regional
- o implementare coordonată a intervențiilor
 - Monitorizare: Consiliu National de Competitivitate
 - Implementare: Agentie unica (preluat IMM/Comert/Investitii etc)
 - Crearea de punți – ex: politica de inovare

Domains of the Entrepreneurship Ecosystem

Bine, dar ce e nou?

- Avem tot cam 470.000 firme active, din care 98% IMM, la fel ca în 2006, dar decupajele sunt vitale:
 - Profilul teritorial arata eterogenitate, 1/3 IMM fiind concentrate în Bucuresti

Decupaje (cont.)

- **Firme cu creștere rapidă:**
 - 34.596 firme cu creștere rapidă (8% total firme RO), dintre care 58% IMM
 - 44-45% din locurile de muncă din România
 - 54% din cifra de afaceri din România
 - Productivitatea medie >40% decât firmele “normale”
- **Gazele:**
 - 1,2% din întreaga populație de firme active, 95% IMM
 - au creat o treime din totalul locurilor de muncă nou create în ansamblul economiei României între 2004 și 2008
 - s-au dovedit mult mai rezistente la criză: în cadrul acestui segment a fost înregistrată între 2008 și 2010 o pierdere netă de doar 4% din pierderea pe tot ansamblul economiei
- **Industria creative:**
 - 7% PIB, peste 10% creștere anuală

Decupaje (cont.)

- Inovare (produs/proces)

Tabel nr. 3.3 Ponderea companiilor inovatoare și non-inovatoare după număr de firme din total (% din totalul companiilor)

Dimensiune	2004 -> 2006		2006 -> 2008		2008 -> 2010	
	Inovatoare	Non-inovatori	Inovatoare	Non-inovatori	Inovatoare	Non-inovatori
Între 10 și 49 angajați	17.40%	82.60%	30.04%	69.96%	27.54%	72.46%
Între 50 și 249 angajați	27.44%	72.56%	41.59%	58.41%	38.75%	61.25%
Peste 250 angajați	42.11%	57.89%	59.30%	40.70%	56.41%	43.59%

Sursa: prelucrări ale autorilor după date furnizate de INS

- Capital străin / autohton
 - Nu este vorba de discriminare în vreun fel, ci doar de înțelegerea situației
- Sectoare vs. lanțuri valorice
 - Atentie la etichete – ex: textile?

Ce rezultă?

- Problemă de masă critică – densitate IMM/1000 loc => obiectiv național asumat de societate – cultura start-up-urilor
- Problemă de dimensiune – firme micro/PFA-uri => nevoia de consolidare (avantaje pentru IMM-urile care cresc, nu dezavantaje dacă apar pe radar)
- Problemă de structură sectorială – economia României se bazează pe intermediere într-un mod nesustenabil => concentrare pe generarea de valoare adăugată – refacere lanțuri de valoare (vezi cluster...
- Problemă de reziliență => sprijinirea firmelor tinere în primii ani de activitate, pentru ca să aibă premisele de a reuși

Ce este de făcut...

- Abordare duală
 - top-down --- reinventarea politicului din România? voință?
 - bottom-up --- interdisciplinaritate, colaborare, claritate, interes comun
- Evitarea segregării între fondurile UE și fondurile naționale --- cadru unitar și unic, fără redundanțe – este posibil!
- Concentrarea intervențiilor – punct ochit, punct lovit (ex: ce facem cu ELI – *una hirunda non facit ver*)
- Cultura colaborativă și bazată pe evaluare
- Coordonare, coordonare, coordonare
- Noi instrumente --- e.g. împrumuturi subvenționate sau capital de risc vs. granturi

Concret?

- Reașezare radicală a fundamentelor de abordare a NCFM de către România
- Sumele sunt importante, dar și mai important este ce și cum le utilizăm – de mulți ani discutăm de calitate vs. cantitate
- Exercițiul de programare actuală – util pentru obținerea de informații, dar la un nivel prea tehnic – compilarea de obiective nu duce nicăieri, chiar dacă sunt corect identificate
- Este nevoie de voință, atât politică, cât și societală
- De pe 7 ianuarie trebuie reașezate bazele dialogului!

Mulțumesc pentru atenție!

Dragoș Pîslaru

dragos.pislaru@geaconsulting.ro